

SOC 706 úkol č. 3 – Návrh předběžného projektu kvantitativního empirického projektu

Vymezení předmětu a cíle výzkumu:

Počínaje 1. květnem 2004 se Česká republika stala součástí uskupení evropských států, jehož základy sahají až do období po I. světové válce. Pro územně malý stát, s geopolitickým umístěním v centru Evropy, by asi bylo velmi neprozíravé zachovávat určitou izolovanost (i když by taková snaha byla na základě některých negativních historických zkušeností pochopitelná) a nezapojit se do společenství, které ekonomicky, politicky a bezpečnostně ovlivňuje dění v celém evropském prostoru. Vstup ČR do EU byl tedy (v návaznosti na předchozí vstup ČR do NATO) dalším logickým krokem v moderních českých dějinách. Cílem výzkumu je zejména přispět k pochopení procesů a skutečností, které ovlivňují pohled české veřejnosti, resp. řadového občana, na členství ČR v rámci evropského společenství, na ekonomickou výhodnost a (ne)úspěšnost našeho působení v EU, a možný potenciál ČR směrem do budoucna.

Identifikace výzkumného problému:

Základním problémem je důvěra občanů v integraci ČR do mezinárodního společenství po zkušenosti s dlouhým začleněním do totalitního ekonomického bloku sovětských satelitů.

Základní výzkumná otázka:

Do jaké míry se český občan ztotožňuje se závazky České republiky vyplývajícími z členství v Evropské unii?

Odvozené výzkumné otázky:

1. Byl vstup ČR do EU z hlediska našeho geopolitického umístění jedinou možnou variantou dalšího zahraničně politického vývoje?

2. Znamená členství ČR v EU oslabení nebo posílení české národní identity a národního sebevědomí?
3. Zvyšuje nebo naopak snižuje se v důsledku začlenění ČR do EU ekonomický potenciál a životní úroveň českých občanů?
4. Mají čeští občané zájem pracovat v zahraničí?

Kontext výzkumu:

Přestože se čeští občané v referendu ke vstupu ČR do EU vyjádřili kladně, vzájemný poměr euroskeptiků a eurooptimistů ve vztahu ke smysluplnosti našeho členství v EU je natolik zajímavý a stále se vyvíjející, že je žádoucí se těmito otázkami zabývat i nadále. Smyslem výzkumu je především získání souboru názorů a představ české populace o životnosti EU jako celku, o tom, jaké postavení by ČR měla uvnitř EU zaujímat, jakým směrem by se měl vývoj ČR v rámci EU dále ubírat a na co by se měla ČR v tomto stále probíhajícím procesu zaměřit prioritně.

Výzkumná strategie a metoda:

Jako nejvhodnější způsob k zajištění cíle výzkumu v plné šíři se jeví metoda surveye a sběru dat pomocí dotazníkového šetření. Dotazníky budou rozesílány výzkumným jednotkám poštou nebo e-mailem, případně distribuovány do domovních poštovních schránek (např. v rámci náhodně vybraného sídliště). Vzorek dospělé populace, tzn. od 18 let věku a o počtu cca 150 osob bude vybrán na základě náhodného výběru. Možným úskalím při realizaci projektu může být časová náročnost při sběru dat a určitou komplikací by rovněž mohla být finanční stránka věci, i když by s ohledem na téma zaměření výzkumu mohla být získána finanční podpora Ministerstva zahraničních věcí ve formě grantu.

Využití výsledků výzkumu:

Možné využití získaných výsledků bude spočívat především v získání přesnějších a aktuálních poznatků o postoji českého (euro)občana v jeho každodenním pragmatickém nahlížení na své

vlastní (osobní) začlenění do euroreality a v jeho vědomí, co mu konkrétně tato skutečnost přináší. Výsledky výzkumu bude vhodné poskytnout k dalšímu případnému využití především těm institucím, které přímo ČR v eurostrukturách zastupují a tato zpětná vazba pro ně může být významným signálem (od MZV obecně až po jednotlivé europoslance) a dále institucím, které se vyhodnocováním obdobných témat zabývají profesionálně (např. STEM). Po dohodě by zřejmě byla možná prezentace na internetových stránkách MZV ČR.

Úplně jste zapomněl na fázi operacionalizace!!

Seznam literatury a pramenů:

- * Telička, P.: „Aktuální stav jednání o přistoupení ČR k EU“ in Mezinárodní politika, 2001, roč. XXV., č. 1, str. 5-7
- * Fontaine, P.: Evropa ve 12 lekcích, Brusel, Evropská komise, 2003
- * Greger, P.- Montfort, F.- Moravec, M.- Pelcová, J.: Evropská unie - šance pro připravené, Praha, Euro-Czech forum, 2003
- * Klvačová, E.: Vstup České republiky do EU: Oslabení nebo posílení českého státu?, Praha, Professional Publishing, 2003
- * STEM - Středisko empirických výzkumů: Šest schodů do Evropy: průvodce pro starší občany: jak podle sociologických výzkumů vidí naši občané vstup ČR do EU, Praha, STEM, 2003, slož. 1
- * Munková, G. a kol.: Sociální politika v evropských zemích, Praha, Karolinum, 2004
- * Cibrián, R.: Hledejte příležitosti v rozšířené Evropě, Praha, Večerník Praha, 14.4.2003
- * Dreyer, R.: Více pravomocí občanům, Praha, MFDnes, 15.10.2003
- * Vlachová, K.: Europesimismus a eurooptimismus ve veřejném mínění v EU a v ČR, Praha, Sociologický ústav AV ČR, <http://www.socioweb.cz>, 2.9.2004
- * Horáková, N.: Mají čeští občané zájem pracovat v zahraničí?, Praha, Sociologický ústav AV ČR, bulletin Naše společnost, 2003/3-4

